

DIRVA

Teodoras Minstrubas
7245 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

VOL. LII Rugsėjis — September 20, 1967 Nr. 99

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJOJI KAIRĖ

BANDYMAS SUBURTI AMERIKOS KAIRIUOSIUS Į RIMTESNĮ IR DIDESNĮ SAJODĮ PASIBAIGĘ NEPASISEKIMU. — SUŠAUKTOJ KONFERENCIJOJ CHICAGOJ "JUODOSIOS JĖGOS" ADVOKATAI ISPRIEVARTAVO KITAIP MANANČIUS. — KOMUNISTINIS PAVOJUS IR TOLIAU LIEKA UŽMASKUOTAS, BET NE VIEŠAS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pasakymas: "Tai komunistų darbas", dažnai sutinka pasipriešinimo. Girdi, vieną ar kitą veiksmą iššaukia ne komunistų agitacija, bet susidariusios sąlygos. Čia, žinoma, yra kiek tiesos. Komunistai ir prie geriausių norų negali viską kontroliuoti ir viskam vadovauti, iš kitos pusės, jie tai padaryti labai stengiasi. Jų veikla yra taip išplitusi, kad mūsų minėtas teigimas dažniau yra teisus negu klaidingas.

Amerikoje paskutiniu metu dažniau kalbama apie 'naująją kairę'. Ji pasireiškė, turbūt, keliais šimtais, jei ne daugiau, sambūrių iš jaunesnių ir senesnių žmonių tarpo, kurie buvo nepatenkinti esama santvarka ir būtų linkę imtis platesnio masto priemonių jai pakeisti. Negali sakyti, kad visi jie būtų komunistai ar jiems labai artimi. Daugumas ne-

turėjo jokio sąlyčio su Amerikos komunistais, o juo labiau su sovietų pasiuntinybe. Nė viena santvarka negali visų patenkinti, visados yra protestuotojų. Už tat labai sunku pasakyti, kuriais 'motyvais' tas ar kitas protestuotojas vadovaujasi ir ko jis siekia. Kiek aiškiau platesnei visuomenei ir jiems patiems pasidaro tada, kada stengiamasi susiburti į didesnę organizaciją.

Toks bandymas neseniai įvyko Chicagoje, kur susirinko keli tūkstančiai radikalų organizacijų ar grupių atstovų, kad padėti pagrindus didesniai ir tvarkingesniai sąjūdžiui. Paruošiamieji tam darbai jau buvo pradėti prieš porą metų, kada buvo sutarta sudaryti National Conference for New Politics. Kokios naujos politikos būtų siekiama? O gi nutraukti Vietnamo karą ir išspręsti rasinę problemą JAV. Numatyta konvencija turėjo būti "non-exclusive", t.y. niekas neturėtų būti iš jos išskirtas, kas kitaip tariant reikėtų: "communists welcome", nors Martin Luther King, Jr., kuris tą konferenciją atidarė, pareiškė, kad jo žiniomis toje konferencijoje nesą komunistų. Iš tikro komunistai slaptais ir viešais būdais stengėsi tą naują sąjūdį paimti į savo rankas. Jų pasiruošimas, kaip teigia Timothy J. Wheeler National Review, buvo toks geras, kad jie tikriausiai gautų daugumą naujo sąjūdžio vadovybėje, jei juodieji rasisistai nebūtų padarę tikro perversmo.

Grąšindami pasitraukti ir tokiu būdu palikti

visą sąjūdį be realios jėgos gatvės muštinėm, jie privertė konferenciją priimti jų pasiūlytas tryliką rezoliucijų, jų tarpe ne tik smerkiančių amerikiečių kovas Vietname ir giriančių 'išvadavimo karus', bet griežtai pasisakančių ir prieš 'imperialistinį Zionistų karą'. Toji rezoliucija sukėlė nepasitenkinimo gausių žydų dalyvių tarpe, tačiau negrų komediantas Dick Gregory, kuris dalyvauja visose negrų demonstracijose, o dabar žygiuoja kartu su katalikų kunigu Groppi Milwaukee pareiškė: "Every Jew in America over thirty years old knows another Jew that hates Negroes, and if we hate Jews, that's just even, baby". (Kiekvienas žydas virš 30 metų amžiaus pažįsta kitą žydą, kuris nekenčia negrų, ir jei mes nekenčiame žydų, tai išėnam lygiomis!)

Vienu žodžiu bandymas sudaryti organizaciją 'naują kairę' pasibaigė bet kokių žmoniškumo ir demokratijos principų profanacija. Nesimato ir jokios 'trečiosios partijos', kuri, anot Time, sudarytų kokią grėsmę demokratams ar respublikonams ("a development not likely to cost Lyndon Johnson or his Republican opponent much sleep").

Tačiau tai nereiškia, kad iš tos, komunistinės pusės, visai nebūtų pavojaus. Visame pasaulyje komunizmui daugiau padeda ne kompartijų nariai, bet 'nepartiniai' sąmoningi ar nesąmoningi jo šalininkai, kurių veiklos rezultatas vienaip ar kitaip išeina į naudą Sovietų Sąjungai. Kokią veiklą yra išplėtę jos visokių formų agentai, geriausiai parodo faktas, kad nuo 1966 m. kovo iki 1967 m. balandžio mėn. iš įvairių laisvojo pasaulio kraštų buvo išprašyti net 107 sovietų 'diplomatai'. Savalme aišku, kad visų kraštų diplomatai nesėdi svetur užmerkę akis, tačiau tik

Toronto universiteto Hart House meno galerijoje buvo atidaryta dailininko Antano Tamošaičio paroda. Nuotraukoj vienas iš išstatytųjų jo tapybos darbų "Mano kaimas".

Tamošaičio dailės paroda Toronto universiteto galerijoje

Rugsėjo 10 d., gausiai dalyvaujant Toronto lietuvių visuomenei, Toronto Universitete Hart House dailės galerijoje buvo atidaryta Antano Tamošaičio dailės paroda. Svečią kalbėtoją prof. Hendry pristatė Hart House šeimininkas Vilkenzon, pažymėdamas, kad Toronto Universiteto Hart House galerija yra viena iš seniausių ir žinomiausių visoje Kanadoje, įsteigta 1920 m. ir turi gausią, nuosavą žinomiausių menininkų darbų kolekciją. Jis taip pat apibūdino prof. Hendry nuopelnus Kanados mokslui ir kultūrai.

Svečias kalbėtojas po platesnės įžangos labai šiltai įvertino dail. Tamošaičio darbus ne vien tik kaip dailės kūrybą, bet sykiu ir europiejinį kultūros įnašą Kanados dalei. Kalbėtojas pacytavo Toronto universiteto prof. Joan Vastoko Katalogo įžangos būdingas vietas. Baigiant taip pat pacytavo Kanados didžiausio dienraščio Globe and Mail šeštadieni-

nės laidos — rugsėjo 10 d. palankiai įvertinama Tamošaičio tapyba ir akvarelė. Šiai parodai atspausdintas skoningas katalogas su prof. dr. Joan Vastoko įžanga.

Dailininkas Antanas Tamošaitis savo studijoje...

DR. O. J. C. NOREM UŽ LIETUVOS PAŠTO ŽENKLĄ

Mūsų vadovaujančiųjų veiksmų pastangos, kad JAV paštas ateinančiais metais išleistų specialų pašto ženklą, skirtą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų sukakčiai paminėti, susilaukia vis daugiau pritarimo. Štai neseniai į Pašto Departamentą tuo pačiu reikalu kreipėsi dr. O. J. C. Norem, Timeless Lithuania knygos autorius. Jisai specialiu laišku stipriai parėmė tokio ženklo išleidimo mintį, ta pačia proga pasiūlydamas originalų projektą: užuot davus visų trijų Pabaltijų valstybių schematinį žemėlapi, dr. O. J. C. Norem siūlo panaudoti Vargo Mokyklos skulptūros atvaizdą. Žemėlapis kuo kieno gaus būti

panaudotas trijų sovietinių respublikų propagandai, tačiau Vargo Mokykla, atitinkamai pristatyta, galėsianti priminti vieną būdingiausių priemonių tautiniam lietuvių atbudimui ir kovai prieš rusiškąją okupaciją.

ZEMAITIJOJE IEŠKO NAFTOS

— Gauti rezultatai rodo, kad Lietuvoje bus surasti pramoniniai naftos telkiniai. Tai tik laiko klausimas, — rašo V. Saulėnas, Lietuvoje veikiančios naftos žvalgybos ekspedicijos vyr. geologas.

Didžiausios naftos perspektyvos esančios žemaitijoje. — Gargždų, Plungės apylinkėse. Pradėta ieškoti taip pat ties Mažeikiais ir Nida.

(ELTA)

IS VISO PASAULIO

• KRIMO TOTORIAI, Stalino laikais masiniai išstremti į Uzbekiją, specialiu Kremliaus dekretu buvo "reabilituoti". Jiems taip pat "leista" pasilikti esamose gyvenvietėse, nes -- Krimo jiems jau nebėra vietos. Toji "reabilitacija" yra tipingu cinizmu ženku Kremliaus "politikos keltimosi" eigoje.

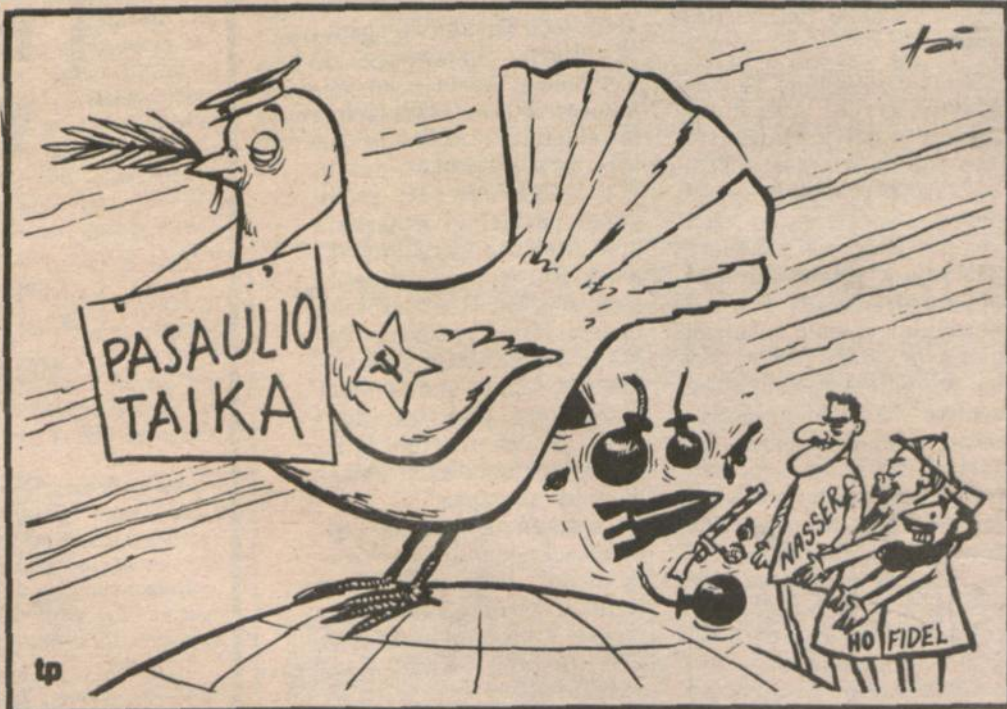
• MILWAUKEE MIESTO didelė lenkų tautinė grupė, be abejo, katalikų tikėjimo, susiduria su katalikų kunigo James E. Groppi vadovaujamu negrų sąjūdžiu, stiekančiu praplėsti negrų ghetto ribas į lenkų apgyvendintą rajoną. T.v. "open housing" reikalaujamas negrų sąjūdis pastaruoju metu Milwaukee miesto gyvenime įnešė daug nerimo ir susiskaldymo.

• VLADIMIR TKAČENKO, jaunas Sov. S-gos mokslininkas, kurį laiką gilinęs savo studijas Londone, nusistatė prašyti politinio pabėgėlio teisių ir likti Anglijoje. Bet sovietų ambasados pareigūnai jį pagavo ir nuėmė į lėktuvą. Anglų policija suspėjo jį iš besiruošiančio išskristi lėktuvo išgelbėti.

Šiuo metu vyksta pasikeltimas notomis tarp Anglijos ir Sov. S-gos vyriausybių, vieniems kaltinant naudojus prievartą mokslininką išgabenant, kitiems (sovietams) kaltinant naudojus "anthumaniškus" metodus.

• DVI NUOMONĖS susidarė analizuojant įvykius R. Kinijoje. Kai daugelis žinovų, ilgesnį laiką nuodugniai tyrę įvykius, galvoja, jog R. Kinija artėja prie visiškios suirutės, Washingtono vyriausybės patarėjų sluogvanuose vyrauja įsitikinimas, kad Mao turįs savo rankose įvykių kontrolę.

Tuo tarpu pačios R. Kinijos spauda prisipažįsta, kad suskilusi darbininkija ir opozicija dedanti pastangas suskaldyti kariuomenę.

Sovietiškas taikos balandis...

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina;
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redakcija:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

BENDRUOMENĖ
IR JOS TARYBA

Ši savaitgalį pirmajam posėdžiui renkasi naujai išrinktieji JAV L.B. tarybos nariai. Posėdžiai ir ta proga rengiamos iškilmės vyks New Yorke.

Ši kartą rūpi su skaitytojais pasidalinti mintimis ne pirmojo posėdžio ceremonijalo klausimais, bet problemomis, kurios yra svarbios išeivijos bendruomeniniame gyvenime.

Nebegalime sakyti, kad bendruomenės organizacija tebėra nauja ir dėl to daugelyje sričių dar nespėjo pasireikšti. L.B. Charta buvo sukurta ir priimta dar Vokietijos stovyklose. Ką Bendruomenė privalėjo daryti ir vykdyti iškūrus Amerikoje, Kanadoje, Australijoje ir kt. kontinentuose, jau buvo seniai priimtų ne tik Lietuvių Chartos, bet ir įstatų vykdymo reikalas. Kai kuriose srityse atsilikta todėl, kad ne visur ir visada tie įstatai būdavo po ranka ir nedaug kas į juos kreipė dėmesio.

Žinoma, įstatai nėra akmenyje iškaltos amžinos dogmos. Jų lankstumas turėtų atitikti gyvenimo diktuojamiems reikalavimams. O gyvenimas reikalauja daug dalykų, kurių įstatų kūrėjai prieš 20 metų dar negalėjo suvokti, numatyti ir aprėpti. Kai kam gal įstatai ir su jų vykdymu susiję klausimai atrodo tuščiai formalumai, bet organizacijos gyvenime tie klausimai neišvengiami.

Ir taip prieiname prie to garbės stalo, už kurio atsisisėdė naujieji LB tarybos nariai. Bendruomenės ateitis ir jos gyvybingumas, veiklai inspiracija daugeliu atveju priklausys nuo to, kiek ši kartą naujieji tarybos nariai jaus pareigos pažvelgti į Bendruomenės ateitį ir savo kadencijos neužbaigs valdybos pirmininko išrinkimu. Vykdomojo organo (L.B. valdybos) laukia darbo rutina, o iš tarybos narių bendruomenės nariai laukia pasisakymų bendruomenės gyvenimo principais klausimais ir linkmės toms darbo gairėms, kurios būtų patrauklesnės didesniai veikėjų būriui. Juk vieni kelia senosios kartos veikėjų platesnį įtraukimą, kiti sielojasi jaunąja karta. Yra eilė kitų klausimų, prie kurių ne kartą dar teks grįžti. Bendruomenės reikalais Dirva sielojosi ir praeityje. Ši kartą norėtusi palinkėti, kad L.B. tarybos darbo pradžia suteiktų lietuvių visuomenei vilčių atečiai, o ne tik ceremonijaliai atliktą vienos dienos įvykį.

Mums rašo

DĖL BENDRADAR-
BIAVIMO DAINAS
KLAUSANT

Kai laikraštis duoda vietos įvairiom, net skirtingom nuomonėm ir straipsnius rašan-tieji pateikia daugiau mažiau įtikinančių įrodymų, -- labai gerai, tuo visi džiaugiamės ir, kaip sakoma, akiraty plečiam. Sutinkam ar ne, bet pagalvojam, gilinamės, savo pačių rimtesnę pažūrą susidarom.

Tuo atžvilgiu man patiko dviejų gana nevienodų pažūrų sugretinimas Dirvos Nr. 96, -- viena Juliaus Smetonos apie "Bolševikišką Trojos arkį", kita Tėviškės Žiburių bendradarbio straipsnio ištrauka "Kalinių daina". Abi lietuviškos dainos -- jo prasmė ir pavojus, turint susitikimų su sovietinės Lietuvos menininkais ar šiaip čia atvyk-tančiais jų palydovais, žinoma,

Lietuviais komunistais.

Asmeniškai mane daug labiau įtikino Tėviškės Žiburių straipsnio mintys, ne J. Smetonos. J. Smetonos straipsnis apie dainas man kelia nerimo, perdau jam tartum isteriškų gaidų. Pvz., "šaukte šaukim", "mes tarytum arkiai kietasprandžiai, pasikinkom į komunistų propagandos vežimą ir jį tempame"; kai tų dainų klausom, tai nepagalvojam, kad bolševikai čia savo atvežamų kultūrinių pagalba siekia "demoralizuoti ir visai sunaikinti Lietuvos išeiviją" ir "tuo pačiu smūgiu užmušti nepriklausomos Lietuvos atkūrimo siekimą". Jau pati terminologija labai ypatinga: -- pasikinkom, demoralizuoti, sunaikinti, užmušti, šaukte šaukim pasauliui....

Be abejoj, reikia kovoti už Lietuvos laisvę. Bet tiesioginių ginklų nei kiti, nei mes patys deja, nesigriebiam. Tai gal būtų geriau taip nepersidėti dalyko pavienių žodžių sprogė-jimais.

Taip, problemos čia sudėtin-gos, sunkios, dar vertos paty-rinėti. Bet norėjau iš karto pa-sakyti, kad tikriausia ne visi Dirvos skaitytojai ir bendradar-biai galėtų sutikti ypač su pas-kutinio išvadiniu J. Smetonos teigimu:

"Kaip ten bebūtų, bet kiekvienas mūsų, kur aktyviai ar pasyviai (!) bendrauja su at-vežtaisiais menininkais, tas skleidžia mūsų tarpe komunisti-nės propagandos nuodus ir žudo

DARIUS LAPINSKAS TEISME

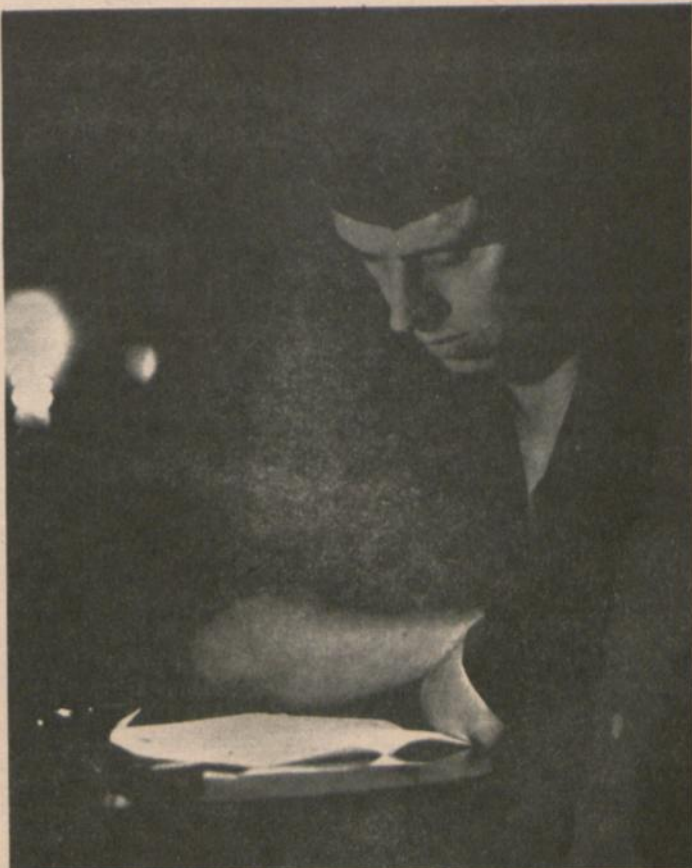
V. MARTŪNAS

Ši sekmadienį, rugsė-jo 24 d. Ald. Stempužie-nės koncerto didžioji staigmena bus D. Lapins-ko dainų ciklas "Ainių dainos". Ciklas yrapara-šytas keturiose plotmė-se, specialiai taikytas mezzo-sopranui su for-tepijono, fleitos ir mu-šamųjų rinkinio partijo-mis. Keturios plotmės čia suprastintos ta pras-me, kaip pats kompozito-rius aiškino, kad čia nėra vedamojo elemento, kiekviena partija atlie-kama savarankiškai, ly-gia vertė su kitomis tri-mis partijomis. Nors pa-

grindu čia yra sena liau-dinė muzika, bet ji taip transfigūruota, kad, kaip Lapinskas išsireiškė, "publika negalėtų tūra-voti".

nebūti. Suprastume, kad jis nebus kūrėjas, jeigu nebus originalus, ir ne-bus originalus, jeigu ne-gyvens, ką jo laikas gy-vena ir ką ateitis žada.

Šitokių jų supratimą bus, berods, mūsų regi-voti".

Komp. Darius Lapinskas

Ged. Naujokaičio nuotrauka

Tuo pajuokavimu kom-pozitorius norėjo pabrėž-ti, kad jis siekia būti vi-sai naujas, neatspėja-mas, nepasekamas ir ne-sekantis. Nereikėtų nei jo paties sugestijų, kad pripažintum Lapinską pa-čiu naujoviškiausiu mū-sų muzikos kūrėju. Jo muzika tokia nauja ir neįprasta, kad dar kar-tą primenant V. Jaku-bėno pastabą, daugeli jį "veikia lyg pagaliu per galvą".

Dėl šito mušimo per galvą ne vienas klausy-tojas D. Lapinską temps į meno ir jo kūrėjų teis-mą.

Į teismą jį, tikriaus-iai, trauks tie klausy-tojai, kuriems jo daina bus "nesuprantama" ir "negraži". Bet jų nenau-dai čia reikia priminti, kad šitie kaltinimai šių dienų meno teismuos vi-sai negalioja. Juose jau greičiau laimėtum savo bylą, jeigu kieno kūry-bą kaltintum kaip "su-prantamą" ir "gražią". Teismas tokią kūrybą ga-lėtų įtarti esant kokio klasikinio, romantinio, realistinio ar impresio-nistinio kūrinių kopija. Modernus kūrėjas mū-sų nepraso, kad mes mė-gintume jo kūrinius su-prasti. Jis prašo, kad mes jį suprastume, kad mes netrukdytume jam būti tuo, kuo jis negali

mojo meno kūrėjai išsi-kariavę. Šių modernis-tų kūrinius mes jau iš-mokome vertinti ir mė-gti "be supratimo". Ne-radę menė dalykų, pa-mažu ėmėme išdirėti, kad dalykų elementai yra naujais dalykais tapę. Išdirėjome, kad linijų tėkmė, kad spalvinių raštų (pattern) ritmika, kad atspalvių gėlmės (values) kompozicinėse išraiškose mus gali stip-riau veikti, negu konkre-taus pasaulio atvaizdai. Jau esame užmiršę is-torijas apie papūgų ir asilų premijuotas tapy-bas.

Ta pačia tolerancija

ir tokiu pat lūkesčiu de-ra sutikti ir modernią-ją muziką. Ir čia ritmi-niai ir garsiniai ele-mental yra kompozito-rius priemonės nau-joms akustinėms re-alybėms kurti.

Ir šių dienų meno kū-rėjų, kaip ir praėjusių-jų laikų, kūrybos vaisius yra grožis. Tačiau mo-dernaus grožio išgyve-nimo nedera išreikšti būdvardžiais "gražus, graži, gražu", nei prie-veiksniu "gražiai". Mo-dernus visų rūšių menas atvirai priimtas, mus stebina, daro įspūdžio, dažnai sukrečia. Jis gar-siau kaip kitų laikų me-nas mums R. M. Rilkės balsu šaukia: "Tu turi sa-vo gyvenimą keisti". To-dėl jis turi veikti "lyg pa-galiu per galvą" arba kaip J.P. Sartre iš dramos rei-kaulauja, "turi židrovą už gerklės imti". Tikrai ori-ginalus šių dienų menas, kad ir savo prigimtim bū-damas laisvas nuo vi-sokių socialinių refleksų ir sugestijų, daugiau kaip kitų laikų menai, kei-čia gyvenimą ir žmones. Todėl ir Dariaus Lapins-ko įtaka lietuvių tautos ko-voje dėl savo vietos ir vardo laisvų tautų tarpe gali būti daug lemtinges-nė, negu šiuo metu mes galime suvokti. Dėl to, kad jis kalba į šių die-nų pasaulį šių dienų kal-ba.

Jeigu jau baigiant se-noviškai išsireiškėčiau, tai mūsų patriotiška pa-reiga išlaikyti kompoz-itorių Lapinską ir jo kū-rinių perteikėją solistę Stempužienę kūrybinių nuotakų sklidinusi. To siekdami, turėsime mo-kėti nebūti jų kūrybai nei akli, nei kurti, nei senų įstatymų teisėjai. Juodu, tur būt, su vienu Dostojevskio veikėju sa-kytų: "Mes norime būti teisiami, bet tik už savo pačių kaltes". Mėginki-me jų paieškoti po sek-madienio koncerto.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
MODERNIOS KOPLYCIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visus taupymo suskaičius.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PASKOLOS

perkant namus daromos ilgiems termi-nams ir prieinamais nuostimais mėne-siniais išimokėjimais.

PLUOSTAS ĮSPŪDŽIŲ APIE SENUS DRAUGUS (5)

ANTANAS GUSTAITIS

Kai atkilo Amerikon, ton pasakėdų galimybių šalin, kuriom iki šiol nesugebam pasinaudoti, Antanas Gustaitis, berods, apie porą mėnesių buvo mano darbdavys. Sunkus tada buvo metas, nemažai šin kraštan mūsų atplūdo, ypač su keliais anglų kalbos žodžiais nelengva buvo darbą gauti. Amerikiečiai mūsų taip nepasitiko, kaip vėliau vengrus ir kubiečius -- jų nedomino nei mūsų užsiėmimai, nei pasiekti profesiniai laimėjimai, nei mūsų garbė. Davė leidimą išlipti krantan, o čia jau žinokis! Keista ir nesuprantama buvo, kad netrukus mums nugaras atsuko ir daugumas Amerikos lietuvių. Argi dėl to, kad mes buvom už juos truputį daugiau pamokyti? Be to, mano šeimą Amerikoj pasitiko ligos, ištisa nelaimių virtinė. Tad, kai draugų kviečiamas atvažiavau į Bostoną, visi mano "bajoriški" puošmenys buvo seniai pakelėj išsibarstę...

Antanas Gustaitis netruko pastebėti, kad Santvarų būklė yra daugiau negu keblė. Ir pradėjo jis tada vakarais ateiti pas mus su didesniu ar mažesniu lauknešėliu, kad nors alkani nebūtumėm. Nenorėdamas būti jautrios širdies išnaudotoju, aš pasisilūliau jam remontuoti jį butą tame krevime pajūrio name, kur jie tada gyveno.

Antanas sutiko -- ir darbai prasidėjo! Krapščiaus ten apie porą mėnesių, vis ir pastovesnio darbo daurydamasis. Telsybė, Gustaičių butą pedantiškai išdžiau ir išgraziūno, o jie tuo

STASYS SANTVARAS

metu buvo pastovūs mūsų mais-to tiekėjai...

Tokiu būdu mano įsikūrimo krizė Amerikoj buvo įveikta. Netrukus atsirado vienas, kitas ir trečias darbas, lyg ir normaliau pradėjo raiti sukutis. Niekaž bet gi negali būti pamirštas tas žmoniškumas, kurį tom sunkiom dienom mums Gustaičiai parodė...

***

Poetas Antanas Gustaitis ne iš karto prabilo humoru ir satyrom. Pradžioj jis kūrė grynios lyrikos eiles, mėgino savo jėgas dramaturgijoj -- parašė komediją Slogučius, kurie buvo statomi Klaipėdos valst. dramos teatre, net ir Tremties metų metrašty dar jis buvo "rimtas" rašytojas -- paskelbė jame scenos valdžų pykę Sekminių vainiką, daug sykių persiritusį per įvairias lietuvių scenas Vokietijoj ir Amerikoj.

Satyron ir humoran Ant. Gustaitis įsitraukė tik tada, kai mes pradėjom rengti tremtinių literatūras vakarus, Bernardo, Pulgio ir mano akyse gimė nauja mūsų humoristikos žvaigždė! Visi mes greitai sugebėjom pastebėti, kad Antanas Gustaitis surado save, surado savo kūrybinį kelią. Tačiau turėjom ne mažą vargą ir kalbų, kol jį tikinom, kad jo satyriniai ir humoristiniai eilėraščiai geri, kad

jie yra neabejotinos meninės vertybės. Pesimizmo ir nepasitikėjimo prislėgtą Antaną Pulgį kartais griebdavo už krūtų ir supurtydavo, o gal kada nors buvo ir batų nusimovęs jam atkrešti...

Kūrybinės kančios, kūrybinio skrupulingumo ir sąžiningumo Antanas ir dabar nėra praradęs -- vis dar jis aimanuoja, kad jo eilėraščiai nėra pakankamai išbaigti ir išdailinti. Tokis subtilus santykis su savo darbu, aišku, yra didelė dorybė, tik bėda, kad Gustaitis ne vienu atveju ima ir perveržia būgno uždangalą. Suprantama, tada atsiliepa nebe tie tonai, ir kalba su juo pasidaro gana liūdna.

Tuo tarpu daugumas jo eilėraščių yra talentingo auksakalio darbai. Nesirūšdamas čia daryti vieno ar kito bičiulio kūrybos plūvio, aš tik noriu priminti itin puikų ir išliekantį eilėraščių, kurį jis taip "elegiška" baigia:

Ir jei tėvynė vėl kada mane pamiltų,
Sugrįšiu Garliavon maiše
salietros miltų,
Ten pabarstys manim rugelį
ar tabaką
Ir rudenį supils į samagono
baką,
Ir laisvės metalą grįš, apsukę
didį ratą, --
Ak, ir nugers mane į jūs visų
sveikatą...

Ir štai pora posmų diskretaus ir "slapo" eilėraščio, kurį Ant.

Gustaitis, kaip dediką, įrašė vienai dainai (Anapus telysybės rinkinį. Kas nors kiek jį pažįsta, gal neabejos, kad to eilėraščio Antanas niekad viešumon nerodys. Aš netyčia jį aptikau ir, man regis, nebūsiu mirtinai nukautas, jei nors dvi strofas tos gustaitinės erotikos paskelbsiu:

Kaip vasaros naktys jos ilgesio akys,
Kaip vasaros dienos -- širdies šilima,
Tai kaipgi tikėti, nors Dievas
būt sakęs,
Kad šiandien ruduo ar žiema

Tai kaipgi tikėti, kad vasara
baigės,
Kad baigės ir grieko ir meilės daina,
Tai kaipgi tikėti, kad krinta
jau sniegas
Ir bala plaukų garbana.

Nėra ko įrodinėti, pastato architektūra stipri ir įdomi. Ir gal smarkiai neapsiriksiu pranašaudamas, kad neatsiras daug moterų, kurios tokių posmų atsisakytų...

***

Ant. Gustaitis savo humoristinių ir satyrinių eilėraščių iki šiol yra išleides tik dvi knygas -- Anapus telysybės 1956 m., Ir atskrido juodas varnas -- po dešimtmečio, 1966 m. Vyrui, gimusiam 1907 m. Žiemą ir turinčiam tokią kūrybinę jėgą, darbų tartum mažoka. Tiesa, Gustaitis satyriskas gimė tremty, bet ir ta jau nutūso į 22 metus. Tai kur paslaptis, kad jis yra toks taupus ir šykštus?

Gal ne visi norės tikėti, bet aš turiu prisipažinti, kad nepažįstu nė vieno lietuvių poeto, kuris taip dejuotų, taip save vargintų, tiesiog sirgų, rengdamas spaudai savo darbus, kaip Ant. Gustaitis. Žinau, visi mes dai-

linam ir kartais perdailinam, bet tas, kuris turėtų juoktis -- sėdi prie stalo surizgęs valandų valandas, savo eiles perrašinėja po kelis kartus, deda juos į spausdinamą voką, o kita dieną vėl viską perkrauto, gal pusę atrinktų eilėraščių išmeta, susipainioja ir pats nežino, ką toliau daryti. Vadinasi, Ant. Gustaičio poezijos rinkiniai gimsta sunkiai ir skausmingai, tiesiog su komplikacijom, tad jų ir negali būti nors kiek didesnis kiekis.

Ir atskrido juodas varnas galėjo būti mažžiausia vienu spau-

dos lanku storėsnė knyga, bet atsitiko taip, kad leidiny liko keli tušti puslapiai -- skrupulingasis humoristas medžiagos pritrūko...

(Bus daugiau)

HELP WANTED MALE

CRANE OPERATOR
FOR SCRAP IRON YARD
Must be experienced and mechanically inclined. EXCELLENT SALARY
All benefits: vacations, hospitalization, bonus, etc.

KLEIN METAL CO.
311 Oak St., Rochester, N. Y.
Phone -- 546-6213
(98-104)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribovskas
Executive Secretary

4 3/4%
ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%
ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

Viešėdami Chicagoje pirkite naujoj modernioj

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKA

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uralt Import. Brandy ... 5th — \$5.49
2. M. & Moore 5 years old
86 proof Whiskey ... 5th — \$3.19
3. Cointreau Liqueur & Brandy ... 5th — \$4.95
4. Chateau De PARAMA
New York State Champ. ... Bot. — \$2.98
5. French Bordeaux Wine ... 5th — \$0.98

6. May Wine Imported
From Germany ... 5th — \$0.98
7. Imported 5 Star Greese Brandy 5th — \$4.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

ŠPIONAŽO PINKLĖSE

JOHANNES M. SIMMEL

(60)

-- Kas daryti? Pasikarti ar nusišauti? -- svarstė Tomas. -- Kaip išsisukti iš Dunios, kuri būtinai nori tuojau pat susituokti. Bastien su galiesčiu pažūrėjo į besibaigiantį draugą ir, ilgai negalvodamas pasakė, kad turįs keliom dienom pasišalinti. Kai už šešių dienų jis pasirodė, buvo tylus kaip žemė.

-- Pasakyk, ar tau pavyko?

-- Pamatysime, -- atsakė Bastien.

Tai įvyko gegužės 25 dieną ir Tomas neturėjo jokios žinios iš Dunios. Kita dieną irgi tyla. Vakare jis nuvyko pas ją pasižiūrėti. Bet jos nebuvo apartamente.

Gegužės 27 d. vakare suskambėjo telefonas. Tomas pakėlė ragelį. Pradžioj išgirdo motoro triukšmą, o paskui verkiančios Dunios balsą:

-- Mano brangusis, mano meilė!

-- Dunia! -- sušuko Tomas. -- Kur tu?

-- Frankfurto aerodrome, karinės policijos būstinėj...

-- Karinės policijos?

Ir Dunia verkdamas pasakė:

-- Aš tuoj išskrendu į Ameriką...

Tomas atsisėdo kėden.

-- Ką? Kokiu būdu?

-- Kad tu žinotum kaip aš nelaimingai... Bet tai gyvenimo ar mirties klausimas. Jie mane nužudys, jei čia pasiliksiu...

-- Jie nužudys? Kas jie? -- paklausė Tomas.

-- Jie man rašė grasinančius laiškus, -- tęsė Dunia verkdamas, -- Jie mane buvo užpuolę ir beveik pasmaugė. Jie pasakė, kad mane kitą kartą nužudys, nes nenorėjau grįžti į Sovietų Sąjungą. Amerikiečiai sako tą patį.

-- Amerikiečiai irgi?

-- Tu blogai supratai, -- sušuko Dunia, -- Mane veža į Ameriką Valstybės Departamento parėdymu, kad užtikrintų mano saugumą... Reikia neužmiršti, kad mano buvęs vyras dabar yra sovietų generolas...

-- Dunia, kodėl tu man anksčiau to nesakei?

-- Aš nenorėjau tavęs statyti į pavojų. Man jie uždraudė bet kam pasiskusti... Mano brangusis, aš turiu atsisveikinti, nes lėktuvas laukia... Sudiev!

-- Sudiev, -- pasakė Tomas.

Pasikalbėjimas nutrūko ir Tomas padėjo ragelį. Jis pasižiūrėjo į Bastien.

-- Duok man gerti. Tai tavo darbas?

Bastien linktelėjo galva.

Tai buvo nesunku padaryti. Prie Nuerenbergo jis nuvyko į rusų DP stovyklą "Valka", kur rado sąmokslininkų. Už nedidelę sumą, jie sutiko pagasinti Dunią, rusiškai parašydami jai grasinančius laiškus, o paskui suvaikindami jos pagrobimą.

-- ... paseknių nereikėjo ilgai laukti -- pasakė Bastien trindamas rankas.

-- Duok man kitą whisky! -- paprašė Tomas.

***

Vakare Tomas ir Bastien susėdė aptarė reikalus.

-- Mes surinkome nemažai pinigų. Dabar reikia kuo greičiau juos investuoti -- pasakė Tomas.

-- Kodėl kuo greičiau?

-- Aš girdėjau gandas... Tiek man, reikia veikti greitai. Mes nupirksime amerikoniškus automobilius, Pontiac, Cadillac...

Ir Tomas pradėjo entuziastiškai dėstyti savo projektą. Vienas doleris vertas apie 200 RM. Jiems netruksta pinigų ir vokiečiai negauna amerikoniškų automobiliams importo leidimo. Bet tai nesvarbu. Tomas pažinojo vieną amerikietį aukštą pareigūną, kuris baigia savo tarnybą Vokietijoje. Jis vadinasi Jackson Taylor ir padės gauti leidimą.

-- Tas Mr. Taylor įsteigs Hamburge automobilių prekybą ir pardavinės automobilius... mūsų sąskaiton.

-- Ir kas pirs? Žmonės neturi čia paprasto svogūno...

-- Greit pasikeis laikai.

-- Kiek tu nori nupirkti automobilių?

-- Šimtus.

-- Pamelė švenčiausia! Ir tu nori iš karto įgauti.

-- Taip ir ne. Tai yra aš noriu nupirkti ir įgauti, bet ne tuojau pat.

-- Kada gi?

-- Tas priklausys nuo jų triuko.

-- Kokio triuko?

Ir Tomas jam pasiūkino.

***

1948 m. birželio 10 d. laivas Oliva išplaukė iš New Yorko. Birželio 17 laivas su kroviniu šimtu amerikoniškų automobilių jau buvo prie Prancūzijos krantų. Tą dieną radistas iš laivo savininko gavo šifruotą telegramą:

"Pildant nuomininko instrukcijas prašau pasilikti dabartinėje pozicijoje ir neįplaukti į Vokietijos teritorialinius vandenis iki naujo įsakymo. Palaikykite kontaktą. Naujos instrukcijos bus duotos vė-

liau".

Tokiu būdu Oliva tris dienas ir tris naktis plaukiojo prie Prancūzijos krantų. Įgula neturėdama ką veikti lošė pokerį ir gėrė alko-

holį į nežinomo nuomininko sveikatą.

Birželio 20 d. radistas gavo naują pranešimą:

"Prisilaikant nuomininko instrukcijų, prašau laivą tuojau nukreipti į Hamburgą".

Tuo tarpu kai radistas baigė telegramą iššifruoti, kapitonas klausėsi BBC radijo, kuris pranešė, kad Vokietijoje iš pagrindų padaryta piniginė reforma ir senoji markė beveik nieko neverta. Gyventojams keičia tik po 40 markių...

-- Viešpatie! -- sušuko kapitonas. -- Mano visos ekonomijos dinga.

-- Nuostolinga tik tiems, kurie turi pinigų, bet ne prekes, -- atsiliepė radistas. -- Sakysim mūsų nuomininkas su šimtu automobilių yra turtingiausias žmogus!

-- Tai turėjo būti gudruolis, -- pasakė kapitonas, -- norėčiau aš jį pamatyti.

***

1949 m. pavasarį Tomas ir Bastien Zūriche maloniai leido laiką. Uždirbęs iš automobilio, Tomas nupirko Vokietijos (monių akcijų ir dabar, skaitydamas laikraščius, žiūrėjo jų augantį kursą. Kada jis supirkinėjo akcijas, jos buvo nukritusios iki žemiausios kainos, 1946-1947 m. Vereingte Stahlwerke akcijos parsidavinėjo 15% vertės, o A.E. G. Akcijos 30% vertės, gi I.G. Farben akcijomis buvo uždrausta prekiauti. Tie kurie pirko tas akcijas, turėjo būti dideliais optimistais.

Vieną dieną Tomas nuėjo į kino teatrą ir žiūrėdamas kronikoje arklų lenktynes Hamburge, buvo pritrenktas vieno asmens pasirodymu. Tai be jokios abejonės buvo jo dalininkas Marlock, Londono pasiglemžęs pinigų ir jį įstūmęs į avantiūrinį gyvenimą.

Jis paprašė teatro savininko už atlyginimą privačiame seanse dar kartą parodyti filmą ir paskui paprašė išdindinti nuotraukoje tą veidą.

Kita dieną nuskrūdes į Frankfurtą Vokietijos bankų inspekcijoje sužinojo, kad Marlock dabar vadinasi Walter Pretorius ir Hamburge turėjo savo banką.

-- Jis mano, kad tu esi miręs, -- pasakė Bastien. -- Nebent tu nori jį pamatyti?

-- Aš visai neketinu jį pamatyti. Tegu jis galvoja, kad aš miręs. Apskusti teismui nėra prasmės, nes tada laikraščiuose pasirodys ir mano pavardė. Bet aš turiu planą, kaip atkeršyti. Man bus reikalingas Akazianas. O tu kuriam laikui turėsi pasišalinti. Nebūk taip nelaimingas. Tai būtina mano planui. Paėmk likusius pinigus, kurių nebūsi reikalingas ir važiuok į Vokietiją. Ten nupirksi namus, automobilį, jei kartais atsitiktų, kad viską prakiščiau, būsiu reikalingas tavo kreditui. Tu supranti?

-- Taip.

(Bus daugiau)

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju gerbiams daktarams: chirurgui daktarui D. Degesiui už padarytą man sėkmingą vidurių operaciją ir gerą priežiūrą.

Daktarui E. Juodėnui už rūpestingą gydymą manęs namuose.

Dėkinga M. Tarutienė

• Žymus Clevelando pramonininkas ir menų mecenatas Willard W. Brown vadovauja Aldonos Stempužienės rečitalio garbės narių komitetui. Jo rūpesčiu yra įgyti bilietai į šį koncertą visiems Grandinėlės šokėjams.

A. Stempužienės rečitalis įvyksta sekmadienį, rugsėjo 24 d., 4 val. p. p., Muzikos Instituto salėje (11021 East Blvd.). Bilietų dar galima gauti Dirvoje (telefonas 431-6344) ir Patrijos prekyboje (531-6720).

• "Grandinėle", L. Sagio vadovaujama šokių grupė, spalio 22 d. Pittsburghe išpildys meninę programą seselių pranciškiečių ruošiamame bankete.

Šiais ir sekančiais metais "Grandinėle" yra užkviesta išpildyti programą daugelyje kitų miestų lietuviškuose ir tarptautiniuose rengimuose.

PARDUODAMI tautiniai kostiumai ir gintarai. Skambinti p. Vaitėnienėi 486-7729.

(99-100)

• VYRESNIO AMŽIAUS MOTERIS, neseniai apleidusi ligoninę, skubiai ieško psichologinio kambario. Laikinais reikalinga priežiūra. Skambinti 531-0284 po 6 val. vak.

MALE & FEMALE

Teachers Attention!

Tired of the turmoils and complexities of city life? Do you long for small town living; in a rural environment? We are a north central accredited school in an up state town of about 2,000. The fishing is excellent. The hunting couldn't be better. We roll up the sidewalks at 9 o'clock and enjoy a good night's sleep, breathing clean, pure air. We guarantee no traffic jams to contend with.

If you want a better way of life and have a degree and are certificated to teach English, Mathematics, Science, Band, or Special Ed call:

Evart Public Schools
Evart, Mich.
616 — 734-5481

(97-99)

Sol N. AUKŠTUOLIENĖ

DIRVOS RUDENS BALIUS

Rugsėjo 30 d., šeštadienį

Šv. Jurgio parapijos salėje Clevelande

Meninę programą išpildys solistė NATALIJA AUKŠTUOLIENĖ

Jame Tamstų lauks įdomi ir nuotaikinga meninė programa. Tamstų akivaizdoje paaiškės 1967 m. Dirvos novelės konkurso laureatas ir, jeigu jis galės dalyvauti, trumpas pagerbimas ir premijos įteikimas. Šiltų ir šaltų valgių vakarienė, bufetas, šokiai ir kitos įvairenybės. Visa tai tik 6 dol. asmeniui. Stalai po 10 asmenų grupėms.

Bilietai įsigijami iš anksto Dirvoje, 6907 Superior Ave., Cleveland. Tel. 431-6344, arba pas ALTS skyriaus išd. Vladą Blinstrubą, 829 E. 185 St., tel. 531-2660.

• Cecilija Banevičiūtė-Stanskienė, atvyko iš Kauno į svečius pas brolių Karolį Banį. Savaitėi laiko buvo sustojus Clevelande pas Karolį Morkūną.

• Adv. A. Kėželis ir aktorė Alė Kėželienė atskrenda iš Chicago į Ald. Stempužienės rečitalį. Kėželiai sustos pas Petrą ir Nijolę Maželius.

• Nijolė Brazienė, gyvenanti Kalifornijoje, atskrenda į Clevelandą pasimatyti su savo tėvu Sibiro tremtiniu Benediktu Butkum, kuris rugsėjo 6 d. atvyko iš

Lietuvos į Clevelandą pas savo šeimą. Nijolė Brazienė Clevelande viešės iki rugsėjo 30 d.

JŪRŲ SKAUTŲ VEIKLA

L. J. S. Clevelando jūrų skautai suaktyvinėję Jūrų Skautų Stovykloje Kanadoje sėkmingai atstovavo Clevelando jūrų skautų junginį, aktyviai įsijungdami į visas varžybas.

Jie laimėjo pavyzdgingiausio vieneto titulą.

Petras Gaižutis pripažintas pavyzdgingiausiu stovyklautoju ir apdovanotas rankiniu laikrodžiu.

Jaunieji clevelandiečiai taip pat pasireiškė ir sportinėje srityje: Petras Gai-

žutis ir Jurius Čiurlionis išsikovoję trečią vietą Penguin klasės burlaivių regatoje; Jurius Čiurlionis ir Andrius Raulinaitis laimėjo antrąją vietą bebrų canoe lenktynėse; Canoe dvejetų lenktynėse E. Kripavičius laimėjo trečią vietą ir Vytautas Kijauskas buvo antruoju šokime į aukštį.

Šalia varžybų, clevelandiečiai buvo įsijungę į canoe ilgesnes keliones, padarė išvykas į istorines vietas, o pačioje stovykloje susipažino su daugeliu naujų draugų.

Rugsėjo 5 d. įvykusiame "Klaipėdos" jūrų skautų junginio vadovų posėdyje buvo aptarti ateities veiklos klausimai.

• Balfo metinis susirinkimas įvyks rugsėjo 22 d., 7:30 val. vak. (penktadienį), Liet. Klubo salėje, 6835 Superior Ave. Valdyba prašo būtinai atvykti, nes taip mažai liko dirbančių kiškiams, ypač į vargą ir nelaimę patekusiems lietuviams.

• Apdraudos reikalais geriausias patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

The Stroh Brewery Company, Detroit, Michigan 48226

NUSUK KAMŠTĮ...

UŽSUK STROH'S

LENGVIAUSIAS BŪDAS GAUTI UGNIM VIRTĄ SKONĮ

- šešių ir aštuonių paketuose
- be depozitų, be grąžinimo 12 uncijų bonkos
- naudokite atsuktuvą, jei tinka

Stroh's

UGNIM VIRTAS SKONIS

HELP WANTED MALE

THE
CLEVELAND
PNEUMATIC
Tool Co.

3784 E. 78 St.
Cleveland, Ohio
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-
HYDROTEL
Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL
BORING
MILLS

TURRET
LATHES

CAP TURRET
LATHES

ENGINE
LATHES

MILLING
MACHINES

RADIAL
DRILLS

NUMERICAL
CONTROLLED
MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINI
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

MACHINISTS
MILLING MACHINE OPERATOR
JIG BORE OPERATOR
EXTERNAL GRINDER
TOOL & CUTTER GRINDER
Must be able to set up and read
blue print.

BAKER BROS., INC.
1000 Post St., Toledo, Ohio
419 — 244-9511

An Equal Opportunity Employer
(98-101)

CHUCKER OPERATOR
Operate and set up #2 AC-W&S day
shift, 56 hr. week, top pay with all
fringe benefits, union shop, American
Aircraft Parts Mfg. Co., 25331 Trow-
bridge, Dearborn, 313 — LO 5-6700.
(98-107)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS
ALL AROUND MACHINISTS
Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerances.
and
MACHINE ASSEMBLERS
Job shop type work.
For day & night work.
Steady work.
AMERICAN PACKAGING CORP.
Route 8 Hines Hill Rd.
Boston Heights, Ohio
(A quarter mile North of Turnpike)
(94-100)

CRANE OPERATOR
FOR SCRAP IRON YARD
Must be experienced and mechani-
cally inclined. EXCELLENT SALARY.
All benefits: vacations, hospitaliza-
tion, bonus, etc.
KLEIN METAL CO.
311 Oak St., Rochester, N. Y.
Phone — 546-6213
(98-104)

CHUCKER OPERATOR
Operate and set up #2 AC-W&S day
shift, 56 hr. week, top pay with all
fringe benefits, union shop, American
Aircraft Parts Mfg. Co., 25331 Trow-
bridge, Dearborn, 313 — LO 5-6700.
(98-107)

MACHINISTS
MILLING MACHINE OPERATOR
JIG BORE OPERATOR
EXTERNAL GRINDER
TOOL & CUTTER GRINDER
Must be able to set up and read
blue print.
BAKER BROS., INC.
1000 Post St., Toledo, Ohio
419 — 244-9511
An Equal Opportunity Employer
(98-101)

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue-
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVOS PLANAVIMO CLEVELANDO KOMISIJA

Paskutinio Vilties Draugijos suvažiavimo nutarimu kaip žinoma, Dirvos atečiai planuoti buvo numatyti sudaryti Clevelande ir Chicagoje atitinkamų komisijos. Chicagoje tos komisijos uždaviniai pavesti jau veikiančiai Chicago Lietuvos Tautinių Namų valdybai, kuriai pirmininkauja buv. ALTS pirm. inž. Jonas Jurekūnas. Clevelando komisijos pirmininku Vilties Draugijos valdyba pakvietė dr. Danielių Degesį, kuris šį pakvietimą priėmė ir su Vilties Draugijos valdybos pritarimu Clevelando komisijos nariais pakvietė vieno menininkus: inž. Juozą Augustinavičių, dr. Antaną Butkų, teis. Antaną Garmų ir ekon. Andrių Mackevičių. Komisija buvo susirinkusi pirmojo posėdžio š. m. rugsėjo 10 d. dr. D. Degesio rezidencijoje. Posėdyje dalyvavo visi komisijos nariai ir Vilties Draugijos pirm. Al. Laikūnas. Po konstruktyvių diskusijų, išryškinusių Dirvos leidimo sąlygas Clevelande, aptarta komisijos uždaviniai ir artimosios ateities darbo planas. Kitas komisijos posėdis numatytas lapkričio mėn. pabaigoje.

JONAS ŠIAUCIŪNAS PASITRAUKĖ

Prieš kurį laiką Dirvos administratorium pakviestas Jonas Šiauciūnas, pradėjęs darbą, apsisprendė iš to pareigų pasitraukti. Taupumo sumetimais laikinai nusistatytą tuo tarpu naujo administratoriaus vietoje darbą paskirstyti esantiems tarnautojams, jų tarpe sekretorei-mašininkei Nijolei Maželienei pavesta Dirvos kasininkės pareigos.

JONAS P. PALUKAITIS TALKINA DIRVAI

Buv. Dirvos spaustuvės vedėjas, dabar Galindos spaustuvės savininkas Jonas P. Palukaitis šiuo metu talkina Dirvai, atlikdamas fotografijos ir ofseto paruošiamuosius darbus. Jo talka padėjo Dirvos spaustuvei be didesnių sutrikimų atlikti darbus, kurie galėjo užkliūti dėl staigaus Dirvos tarnautojo Vinco Kizlaičio susirgimo.

ŽURN. VYTAUTAS A. BRAZIULIS DIRVOS ŠTABE

Žurnalistas Vytautas A. Braziulis šiomis dienomis nuolatiniam darbui įsijungė į Dirvos įstaigos darbą. Jo tiesioginės pareigos bus ekspedicija ir kartoteka.

MENININKAI PRAŠOMI AUKOTI

Lietuvos Nepriklausomybės 50-čio paminėjimui lėšoms telkti Jungtinis Finansų Komitetas nutarė kreiptis į visus laisvojo pasaulio lietuvius menininkus: dailininkus, skulptorius bei meno kūrėjus, prašant jų

paaukoti bent po vieną savo meno kūrinį. Suaukoti meno kūriniai bus leidžiami laimėjimams iš kurių tikimasi gauti pajamų užsimu. tiems 1968 metais plataus masto minėjimo reikalams. Laimėjimai bus vykdomi sekančiais metais įvyksiančio PLB Seimo metu New Yorke. Seimo patalpose bus suruošta ir šių suaukotų meno kūrinių paroda. Menininkai prašomi pasižadėjimus aukoti meno kūrinius siųsti ne vėliau š. m. spalio mėn. 15 d., šiuo adresu: United Lithuanian Finance Committee, 29 West 57th Street, New York, N. Y. 10019. Paaukottus meno kūrinius bus galima įteikti iki 1968 m. rugpjūčio mėn. pabaigos.

• **Kanadiško skulptoriaus Juozo Bakio** darbų paroda įvyks spalio 1 dieną Beverly Shores, Indianoje. Parodą globoja Erika ir Erdvilas Masiuliai.

• **Bostono Lietuvių Dramos Sambūris** rugsėjo mėn. 23 d. Philadelphiaje suvaidins P. Vaičiūno veiklą "Nuodėmė ir Angelas". Rugsėjo mėn. 24 d. tas pats spektaklis bus suvaidintas Elizabeth. Parengimus ruošia vietos tautininkai.

• **Omahos** lietuvių kolonija vėl sumažėjo dviem šeimomis: Radai ir Nelsai persikėlė į Kaliforniją. (vš)

DETROIT

BALFO IŠVAŽIAVIMAS

Balfo skyriaus nariai rugsėjo 24 d. Kodačių vasarvietės Nidos sezono uždarymo proga kviečiami atvykti kartu su visais svečiais praleisti dieną prie Lobdell ežero. Valdyba kviečia dalyvauti 2 val. bendruose pietuose, o po to aptarti skyriaus reikalus ir išsirinkti naują valdybą.

NEW YORK

• **Antanas Senikas** su žmona Danute rugsėjo 9 d. nukentėjo automobilio katastrofoje. Abu sulaužyti šonkauliais paguldyti Rocky Hill, N. Y. ligoninėje.

• **LB naujosios Tarybos** narių posėdis vyks rugsėjo 23-24 d. New Yorko Statler viešbutyje. Į posėdžius kviečiama atsilankyti ir visuomenė. Rugsėjo 23 d. Statler viešbutyje rengiamas banketas, kur įėjimas tik su pakvietimais.

CHICAGO

NUOTAIKINGAS JURBARKIEČIŲ SUSITIKIMAS

Darbo dienos savaitgalį, tarytum kažkas į Tėvų Jėzuitų koplyčią bei Jaunimo Namus, Chicagoje, atkėlė Jurbarką ir jo nuotaikas. Tikrumoje čia tebuvo skaitlingas jurbarkiečių (kilimu ar ilgesniu ten gyvenimu) susitikimas, suvažiavimas. Suvažiavimo kvieslių noras

— pabendrauti jurbarkiečiams tarpusavyje, pasikeisti mintimis, užmegsti naujas pažintis, bendrai, pagyventi anomis laisvos Lietuvos Jurbarko nuotakomis.

Susitikimo rengėjai kviečiai: Salomėja Endrijonienė, Viktorija Orentienė, Irena Gelažienė, Janina Juknevičienė, kun. P. Garšva, Andrius Sėdaitis, Leonas Vakselis, Zigmas Bakaitis ir kt.

Pradininkų kvietimas rado šiltą jurbarkiečių atsiliepimą — per du šimtų asmenų išgyveno tą susitikimą, džiugiai sekė jo programą. Suvažiavimas pradėtas pamaldomis; katalikams Tėvų Jėzuitų koplyčioje, laikė Tėvas Antanas Sabaliauskas, o evangelikams — kun. J. Pauperas — Tėviškės parapijos bažnyčioje. Po pamaldų prie Paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę, susirinkusių jurbarkiečių vardu, lyg įžadą išlikti lietuvių, pasakė Antanas Giedrius. J. Biliūnienė ir kūr.-sav. Juozas Sabaliauskas padėjo vainiką. Jį padėdant nuaidėjo malda "Marija, Marija".

Suvažiavimo akademiją, Jaunimo Namų didž. salėje, rengėjų vardu pradėjo kun. P. Garšva, tolesnei programai vesti pakviesdamas muziką-aktorių Vladą Baltrušaitį. Gimtinės nostalgija ir didžiu pietizmu jai, Mituvos-Imšrės ir Nemuno vaiduais perpindamas, Vladas Baltrušaitis, savo įžangine kalba dar daugiau sutelkė visus į vieną lytį šeimą...

Jurbarkietis ir tenykštės gimnazijos abiturientas Viktoras Šimaitis skaitė pasakaitą apie Jurbarką ir senąją, pradedant XII amž. jo pilį, kovas dėl josios. Skaitoma eilė sveikinimų, tarp jų keli iš šiandien Jurbarko gyvenančiųjų tėvynainių. Lietuvos himnas.

Vakare, toje pačioje salėje vakarieni. Jai darniai ir savaip vadovavo Vladas Baltrušaitis. Jo deklamacijos bei vedamos dainos žavėjo visus. Kalbų, atsiminimų ir džiugėsio, atrodo, netrūko nė vienam. Be didelių garšinių visi pasižadėjo talkininkauti istorinės ir mitologinės medžiagos, faktų apie Jurbarką rinkime, o Antanas Giedrius sutiko tą visą medžiagą sujungti su savąja ir paruošti išsamią Jurbarko ir jo apylinkių monografiją. (mv)

• **Z. Visockienė** ir **L. Barauskas** išpildys "Eglė žalčių karalienė" ir "Žemaičių Vestuvės" žemaitiškai rugsėjo 24 d., 3 v. p. p. Jaunimo Centre per Pauliaus Augiaus monografijos pristatymą. Kviečiami visi.

• **H. Žemelis**, Margučio radijo vedėjas, jau antras mėnuo gydomi ligoninėje, užkluptas skilvio ligos, gavęs plaučių uždegimą ir infekcinę pleuritą.

Margučio radijo reikalais šiuo metu rūpinasi P. Petrutis ir M. Naujokas.

• **Gyvenimo džiaugsmas** pagal vyskupą Fulton Sheen. Tokia tema kalbės Aldona Augustinavičienė,

Senoji ir naujoji Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos valdybos bendrame posėdyje, perduodant pareigas. Sėdi iš kairės: dr. F. Kaunas, dr. J. Meškauskas, dr. J. Valaitis, dr. J. Balčiūnas, dr. O. Gustainienė, dr. H. Brazaitis, dr. D. Degesys, dr. E. Lenkauskas, dr. A. Pacevičius, dr. V. Paprockas, dr. M. Budrienė, dr. S. Budrys.

DVYLIKTAJIS BALŲ KONCERTŲ SEZONAS BOSTONE

Baltų Draugija Bostone skelbia dvyliktąjį koncertų sezoną skirtą es-

Uršuliečių kolegijos Clevelande profesorė, lietuviams gerai žinoma kalbėtoja. Pasakaita įvyksta rugsėjo mėn. 23 d., 6 v. v. (šeštadienį), Marquette Park parapijos salėje. Visi maloniai kviečiami ateiti.

Rengia M. N. Pr. (Putnamiškių) Seselių Marquette Parko Skyriaus Rėmėjai.

• **Pauliaus Augiaus** monografijos pristatymo šventė rugsėjo mėn. 24 d., 3 v. p. p. Jaunimo Centre. Programoje dail. Telesforo Valiaus žodis, aktoriai: Zita Kevalaitytė-Visockienė, L. Barauskas ir Chicago lietuvių kamerinis ansamblis. Norintieji ten galės įsigyti ir knygą.

• **Inž. Donatas** ir **Vida Siliūnai**, iš Bogotos, Columbijos, aplanke Expo 67 parodą Montrealyje, sustojo poilsui pas Donato tėvus Aleksą ir Oną Siliūnus Chicagoje.

D. Siliūnas yra inž. Vytauto Didžiulio įmonės Bogotoje dalininkas ir vyr. inžinierius.

PRADĖJO MOKSLĄ

Kr. Donelaičio žemesnioji ir aukštesnioji lit. mokyklos reguliarios pamokos prasidėjo rugsėjo mėn. 16 d. Jos vyksta McKay valdiškos mokyklos patalpose (kampas 69-tos ir Fairfield) nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p.

Mokykla yra išleidusi pratimų sąsiuvinius parengiamajam sk. (darželiui), I, II, III, IV sk. (kaina \$1.50) ir atskiruose sąsiuvinuose aplinkos bei Lietuvos pažinimo pratimus (kaina \$1). Pratimai tinka ir kitoms mokykloms. Juos užsisakyti galima pas mokyklos vedėją J. Širką, 6143 S. Sacramento, Chicago, Illinois 60629.

Montessori draugijos Vaikų Nameliuose Chicagoje jaunieji auklėtiniai, kiekvienas pagal sugebėjimus, mokosi lietuviškai rašyti. Vl. Juknevičiaus nuotrauka

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimo, įvykusio 1967 metais rugsėjo mėn. 2-3 dienomis Clevelande Cleveland-Sheraton viešbutyje

REZOLIUCIJOS

1. Laisvojo pasaulio lietuvių gydytojais, pasisakydami už Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą, aktyviai įsijungia į kovą už Lietuvos laisvę ir remia visų lietuviškų politinių veiksmų pastangas tą kovą vedant.

PLGS sveikina VLIK, ALT, Pasaulio Bendruomenę, Nepriklausomos Lietuvos Diplomatinės atstovus, Rezoliucijoms Remti vyriausią komitetą ir remia jų politinę veiklą, kviesdama visus gydytojus prisidėti prie mūsų politinių veiksmų kovos už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

2. PLGS sveikina Lietuvos Fondą, Tautos Fondą, Kanados Lietuvių Fondą, BALFą ir visus kolegas, remiančius lietuvių fondus ir jų idėjas.

3. PLGS sveikina jungtinį komitetą, rengiantį 1968 metų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą 50 metų Nepriklausomos Lietuvos sukakčiai paminėti ir kviečia visus gydytojus moraliai ir materialiai remti jų darbus.

4. PLGS ragina laisvojo pasaulio lietuvių gydytojus dar iki šiol neįsijungusius į Sąjungą, tapti jos nariais bendram profesionaliam ir Lietuvos laisvinimo darbui.

5. PLGS suvažiavimas siūnčia sveikinimus:

a) Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentui,

b) Amerikos Gydytojų Sąjungos Prezidentui,

c) Kanados Lietuvių Bendruomenės suvažiavimui, vykstančiam Montrealyje š. m. rugsėjo mėn. 3 d.,

d) Nepriklausomos Lietuvos atstovams: p.p. Lozo, raičiui, Kajeckui, Daužvardžiui, Simučiai, Žmudzinui, Balučiai, Bielskui ir Girdvainiui.

Rezoliucijų Komisija: Dr. B. Budrienė, Dr. J. Balčiūnas, Dr. B. Radzivanas.

Veitienę ir V. Žiaugrą, arba užsisakant telefonu BE 2-8239.

Po latvių koncerto, sekantį šeštadienį įvyks ansamblio narių priėmimas Latvių Tautinės S-gos namuose, 64 S. Gourny St. (iš Glen Rd.) Jamaica Plain. Visi maloniai kviečiami dalyvauti, broliškų tautiečių tarpe pabendraujant.

Vyt. Izbickas

Skaityk ir platink DIRVĄ

Nenuilstomą visuomenininką

Maj. KOSTĄ ir JUZĘ LAUDANSKIUS,

švenčiančius aukštinę vedybinio gyvenimo sukaktį, nuoširdžiai sveikina ir linki dar ilgą laimingų metų

A. L. Tautinės S-gos Los Angeles Skyrius